

Copyright

© Ruimtehouders Uitgeverij, Woerden & Hilde Swets en Roos van der Voort, 2021

CREATIVE COMMONS

Tenzij anders vermeld is alles in dit werk gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie. Wanneer je gebruik wilt maken van dit werk, hanteer dan de volgende methode van naamsvermelding: 'Swets, H. & Van der Voort, R. (2021). Durf te doen wat onbekend is – Ruimte houden voor een nieuwe beweging, CC-BY 4.0 gelicenseerd.' De volledige licentietekst is te lezen op: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

COLOFON

Auteurs

Hilde Swets en Roos van der Voort

Vormgeving

Roderick Kattenbeld & Niké den Heijer,
Rots in Branding, Groningen

Redactie

Lilian Eefting, Leef in tekst, Groningen

Tekstredactie

Hilde van der Geld, 's-Hertogenbosch

Druk

Patria Drukkerij, Amersfoort

Kunstwerken

Yolanda Eveleens (pag. 198), Hilde van der Geld (pag. 40, 195, 289), Mies Heerma (pag. 298), Tanja Helderma (pag. 132), Marijke Munnik (pag. 285), Marjoke Schulten (pag. 176), Hilde Swets (pag. 199) en Roos van der Voort (pag. 184).

Fotografie

Bart Biermans (pag. 144), Simone de Blouw (pag. 114, 117), Dick Boverhuis (pag. 13), Coco Broeken (pag. 49, 110, 155, 171, 222, 232, 235, 244, 254, achterflap), Diego Cervo (pag. 61), Kylee van Dam (pag. 20), Sabine van Erp (pag. 168), Hilde van der Geld (pag. 40-41, 90, 184-185), Frank Hoyinck (pag. 45), Dimitri Houtteman (pag. 290), Jan Jaap Hubeek (pag. 268-269), Bente Jønsson (pag. 54, 113), Anton Matyukha (pag. 216), Mieke Nauta (pag. 79), Annelien Nijland (pag. 10), Hans Reitzema (pag. 294), Jan Schevers (pag. 80), Skydive Teuge (pag. 104), Rijk Smitskamp (pag. 202), Hilde Swets (pag. 66, 83, 99, 124, 159, 192, 204, 241), Barbra Verbij (pag. 42), Roos van der Voort (pag. 27, 276).

ISBN: 9789090335803

nur: 808

1e druk: 2021

Meer informatie over deze uitgave vind je op www.durftedoenwatonbekendis.nl.

DURF TE DOEN WAT ONBEKEND IS

Nou? Durf je dat? Iets doen waarvan je niet weet hoe het verloopt of wat de uitkomst is? Natuurlijk hangt het van de context af of je de moed hebt om je over te geven aan het onbekende en het niet te weten. Zo durf je misschien wel een bungeejump te maken en de lege ruimte in te springen. Maar durf je ook vaste manieren van doen los te laten? Durf je het met je team anders te gaan doen? Durf je in je organisatie een échte verandering te creëren? Misschien wel; misschien doe je dit al. Misschien niet, maar zou je graag een nieuwe beweging willen. Je ziet de potentie in je team, maar hoe krijg je iedereen mee? Hoe doorbreek je de weerstand en kom je met elkaar in flow?

Wij, Hilde en Roos, zien en horen overal dat mensen iets anders willen, maar niet weten hoe ze dit kunnen realiseren. De grootste struggle is dat ze de overtuiging hebben dat ze tot in detail moeten

weten hoe de toekomst eruitziet, voordat ze in beweging komen. Ze willen vaak precies weten hoe ze daar komen en welke stappen ze te nemen hebben. Geen verrassingen, maar duidelijkheid. De realiteit is anders. Sterker nog, het is juist nodig om het even niet te weten. Alleen in het onbekende kan het nieuwe ontstaan. Gelukkig zijn er mensen die het heerlijk vinden om zich te verwonderen en het onbekende gebied te verkennen. Maar er zijn ook mensen die juist bang of onzeker zijn, ongemak ervaren of zelfs paniek. Veel mensen blijven liever in het bekende, oude en vertrouwde. Hoe verander je dan? In een tijd van grote veranderingen is het noodzakelijk dat je ook zelf kunt veranderen, flexibel en veerkrachtig kunt bewegen.

We voelen ons gelukkig wanneer we ruimte krijgen om van betekenis te zijn en ons creatieve vermogen kunnen uiten. Wanneer we onszelf

kunnen zijn, onze authentieke kracht en ons le-
rend en creërend vermogen gebruiken, onszelf
ontplooiën en iets nieuws maken.

Dat vraagt juist om een omgeving waarin niet
alles is dichtgetimmerd, maar waar ruimte is voor
het niet weten, voor het onbekende. Precies dat
wat we zo spannend vinden! Het niet weten is een
cruciale fase in een veranderproces waarin je iets
nieuws of innovatiefs wilt. Het onbekende nodigt
ons uit te gaan verkennen, voorbij de grenzen
van een organisatie of een systeem. Voorbij de
grenzen die we zelf bedacht hebben en onszelf
opleggen. We ontdekken welke patronen ons be-
lemmeren en gaan zien dat ze doorbroken kun-
nen worden.

Het vertrouwde bekende – waar we eigenlijk ver-
andering in willen – en het spannende onbekende
creëert een spanningsveld dat we overal tegen-
komen. In onszelf, in teams, in organisaties en in

de maatschappij. Hoe beweeg je daarin? Hoe kun
je in het onbekende zijn en wél de verandering
gaan maken? Als individu, als team of teamlid of
als leider van een team of organisatie? We hopen
dat je het ontdekt terwijl je dit boek leest. Het
begint in ieder geval bij de eerste stap.

Durf te doen wat onbekend is!

Hilde Swets & Roos van der Voort

INHOUDSOPGAVE

DURF TE DOEN WAT ONBEKEND IS	4	LEREN	88
LEES WIJZER	8	Leren, afleren en opnieuw leren	91
CHECK-IN HILDE & ROOS	10	De slipcursus	98
WAAROM DIT BOEK?	16	Comfortabel zijn met ongemak	100
GOLVEN	18	It's a beautiful day for jumping	104
Golven, zo natuurlijk.....	21	Wat is mijn vraag? Goede vraag!	106
Overdenkers en blindspringers	26	Leren in organisaties	108
Hick-up	28	Ruimte om te leren	111
Nieuw leiderschap	31	In gesprek met Elsbeth Roelofs	115
Meanderende rivier	32	DURF TE DOEN	120
Kabbelen of golven	35	BEWUST WORDEN	122
Vandaag	40	Van nature	125
In gesprek met Ilja van Santen	43	Moed	132
DURF TE DOEN	50	'Doe ik het wéér!'	133
CREËREN	52	Hoe het anders kan	140
Stromen van creativiteit	55	Het ijsbad	144
Ik, een Einstein?	61	Dramaqueen	146
Ben ik creatief?	64	Van <i>of</i> naar <i>en</i> – een wereld van verschil..	150
Verwonder!	66	'We voeren gesprek dialoog.'	156
Samenwerking Co-creatie	70	Durf ik het te doorbreken?	160
Go with the flow	76	Systematisch? Nee, systemisch.....	162
In gesprek met Jan Schevers	81	In gesprek met Robin Vermeer	169
DURF TE DOEN	86	DURF TE DOEN	172

NIET WETEN 174

Je weet het niet. Goed bezig! 177
De tijd zal het leren 184
Drie dagen op de hei 186
Presence 189
Verschillende manieren van weten 194
Ruimte houden 199
Synchroniciteit 200
De Solo Quest 202
In gesprek met SWS Emmaüs 207
DURF TE DOEN 212

RUIMTE HOUDEN 214

Ruimte houden voor golven 217
Hartkwaliteiten 223
De yogales 229
Contracteren 230
Tact van de procesbegeleider 234
Fit for purpose 239
Gewoon doen! 242
In gesprek met Hanneke Puts 245
DURF TE DOEN 250

RICHTING GEVEN 252

De cruciale rol van leiders 255
Intenties en affirmaties 265
Kies het proces dat nodig is 270
Een veranderstrategie van golven 275
De opening 283
Een team met energie 285
In gesprek met Cobi van Beek 291
DURF TE DOEN 296

CHECK-OUT 299

BRONNENLIJST 300

Lees wijzer

Leeswijzers zijn meestal de saaie droge stukken, die je de weg wijzen aan het begin van een boek. Eerlijk gezegd slaan we ze zelf meestal over. Een leeswijzer is een uitleg over hoe het boek geschreven is, over hoe je het zou kunnen lezen en wat waar te vinden is. 'Zodat de lezer makkelijk kan vinden wat hij zoekt.' Dat impliceert dat de lezer iets zoekt én dat hij dat kan vinden in het boek. Wat ons betreft werkt het anders. In ieder geval in ons boek.

Dit boek lezen heeft weinig betekenis als je het niet verbindt aan jezelf, aan jouw eigen wijsheid. Dus vandaar: lees wijzer.

Stel jezelf vragen over hoe jij dat doet, ga op onderzoek en daag jezelf uit! Dit boek heeft niet dé antwoorden, maar helpt je mogelijk met het vinden van antwoorden in jezelf.

Hoe gaat dit boek echt betekenis voor je krijgen?

Durf te doen wat onbekend is bestaat uit verschillende onderdelen. Ondanks dat we ze los van elkaar hebben beschreven, hebben ze allemaal met elkaar te maken. Je zult zien dat onderwerpen op verschillende plekken terugkomen, maar vaak in een andere context. We delen ook volop ervaringen, voorbeelden en praktijkverhalen, van onszelf en van anderen. Op verschillende manieren proberen we zo de boodschap aan je over te brengen. Onze intentie is dat je durft te doen wat onbekend is en dat je je creativiteit en je lerende vermogen hiervoor gebruikt.

Avontuur

Met dit boek nodigen we je uit om op avontuur te gaan. Om al creërend en lerend te gaan veranderen, vernieuwen of innoveren. Om te durven doen, zonder dat je precies weet wat het eindresultaat wordt of hoe je pad verloopt. Het pad ontstaat door de eerste stap te zetten, door te beginnen met lopen. Gun jezelf ervaringen. Overwin je hick-up en je standaard reacties en kom in beweging. Dat betekent niet altijd actie. Een nieuwe beweging kan ook zijn dat je er bewust voor kiest om te vertragen of stil te staan en zo ervaart wat er bij je speelt. Dit is nodig om je meer bewust te zijn.

Bij ons gaat het om het *hoe*. Leuk om kasten vol boeken en een hoofd vol kennis te hebben, maar *hoe* doe ik het? Hoe breng ik het in mijn handelen, in mijn zijn? Dat leer je door ervaring op te doen. Lezen is leuk, je kunt er eindeloos mee doorgaan. Ongeacht hoeveel kennis en ervaring je al hebt, je kunt je altijd verder verdiepen en bekwamen. Vanaf het punt waar je op dat moment bent. Leg dit boek ook regelmatig weg en doe er iets mee. Bedenk zelf iets, doe de oefeningen uit dit boek, praat erover met mensen of ga naar onze site en laat je inspireren door de Queste die we naast dit boek hebben ontwikkeld. Ga op avontuur!

Doe een Queste →

Scan de QR-code om naar de online Queste te gaan.

Vragen

We houden van vragen en we stellen ze ook regelmatig aan je. Een vraag geeft richting en brengt je in het onbekende. Zeker spannende of trage vragen kunnen dit. We adviseren je om jezelf veel vragen te stellen. Vragen die gaan over jezelf, vragen die gaan over je team of organisatie. Je reflecteert op wat je leest en je maakt dat meer van jezelf. *Durf te doen wat onbekend is* gaat tenslotte over jezelf, ook in relatie tot anderen bijvoorbeeld wanneer je processen begeleidt als coach, adviseur, docent, teamleider of projectleider.

Weerstand

‘Weerstand is een kans om van alles te leren.’ We zullen in dit boek ongetwijfeld dingen noemen die je ongemakkelijk vindt. Misschien roept deze quote al heel veel weerstand op. We bespreken vast onderwerpen waar je niets mee denkt te hebben, vragen die je lastig vindt of misschien wel gek. Als dat zo is:

- Constateer het, meer niet. Verdwijnt niet in de verhaaltjes die je jezelf vertelt om je te overtuigen van je gelijk. Stel vragen en blijf nieuwsgierig. Hier wordt het onbekend voor je.
- Ga steeds terug naar je intentie waarom je dit boek leest. Dat helpt je om niet te verdwalen in oordelen en om een open blik te houden. Nieuwe inzichten kunnen je intentie doen veranderen. Stel jezelf open.

Wegwijzers

Kennis is overal om ons heen en het is de kunst om je te laten inspireren, verrijken en voeden door verschillende perspectieven. Ook wij doen dat volop via literatuur, filmpjes, verhalen en ideeën van anderen. ‘Aha-momenten’ zullen er zeker komen. Dat kunnen momenten zijn van inzicht of herkenning van iets dat je al eerder bent tegengekomen. Deze aha’s bedenk je niet, die ervaar je opeens. Vang ze! Schrijf ze op, want meestal zijn ze moeilijker te onthouden. Door ze op te schrijven kun je ze nogmaals beleven en zo jezelf eraan herinneren.

Je kunt dit boek van voor naar achter lezen. Je kunt er ook in bladeren en losse stukken lezen. Begin waar je wilt; bij het begin, het einde of gewoon waar je oog op valt. Lees vooral ook stukken opnieuw. Soms krijgt het een heel andere betekenis als je al een paar inzichten hebt opgedaan.

In ons boek verwijzen we naar verschillende bronnen, die achterin ook in de bronnenlijst staan. Tussendoor kom je QR-codes tegen naar muziek of filmpjes die we erbij vinden horen. Dit vertelt weer op een andere manier, op een andere toon, wat we willen overbrengen. Daarnaast sluiten we ieder hoofdstuk af met een gedurfde oefening, twee vragen om bij jezelf te onderzoeken, drie boeken die ons hebben geïnspireerd – en die voor jou wellicht ook interessant kunnen zijn – en vier inzichten die je hopelijk in het hoofdstuk hebt opgedaan.